

ZKUŠEBNÍ ŘÁD
PRO SPORTOVNÍ VÝCVIK PSŮ V ČR
SchH/VPG

Českomoravská kynologická unie

O B S A H:

	strana:
Všeobecná část:	3
Platnost	3
Všeobecné zásady	3
Zkouškové období	3
Organizace zkoušek / vedoucí zkoušek	3
Rozhodčí	5
Účastník zkoušek	6
Podmínky účasti	7
Prověrka chování psa k cizí osobě	7
Hodnocení	8
Diskvalifikace	9
Vyhodnocení	10
Výkonnostní průkaz psa	10
Povinné ručení	10
Sportovní komisař	10
Práce figuranta	11
Zvláštní ustanovení	14
Zkouška BH (doprovodného psa)	15
Zkouška SchH/VPG A (poslušnost, obrana)	20
Stopařská zkouška FPr 1, 2, 3	20
Zkouška SchH/VPG 1 (všestranná)	20
Zkouška SchH/VPG 2 (všestranná)	33
Zkouška SchH/VPG 3 (všestranná)	46
Zkouška FH 1 (psa stopaře 1. stupně)	61
Zkouška FH 2 (psa stopaře 2. stupně)	63
Nákres	

VŠEOBECNÁ ČÁST

Platnost

Tento zkušební řád obsahuje vybrané zkoušky národního zkušebního řádu německého kynologického svazu (VDH). Je vydáván za účelem obohacení zkuškové činnosti sportovní kynologie ČR a pro případné využití chovatelskými kluby ČKS.

Vstupuje v platnost dne 1. 1. 2006. Jeho vydavatelem a garantem je Český kynologický svaz. Od uvedeného data nahrazuje zkušební řád ČKNO, který se tímto ruší. V postupových stupních zkoušek na něj přímo navazuje.

Všeobecné zásady

Zkouškové akce a soutěže mají sloužit dvěma cílům. Na jedné straně složením zkoušky prokazují jednotliví psi způsobilost pro současný účel svého použití, na druhé straně pak v řízeném chovu mají zkoušky přispívat k zachování, případně ke zvyšování zdraví a výkonnosti psů, ve smyslu pracovních schopností od jedné ke druhé generaci. Složení zkoušky platí také jako důkaz chovné způsobilosti psa.

Všechny zkuškové akce ve vztahu ke svému provádění i chování účastníků podléhají všeobecným sportovním zásadám. Obsah zkušebního řádu je pro všechny účastníky závazný. Všichni účastníci musí plnit stejné výkonnostní podmínky.

Pořádání zkoušek musí odpovídat celému stupni zkoušky. V rámci jedné akce platí úspěšné složení celého stupně zkoušky jako výkonnostní značka. Výkonnostní značky jsou uznávány všemi kynologickými subjekty v ČR v rámci ČMKU.

Zkouškové období

Zkoušky mohou být organizovány v průběhu celého roku, mimo měsíce prosince, ledna a února, pokud to dovolí povětrnostní podmínky a není ohrožena bezpečnost a zdraví lidí i zvířat. Jinak musí být zkoušky odloženy. Rozhodnutí přísluší rozhodčímu z výkonu.

Závody bez zápisu výcvikové značky v oddílu B a C smějí být organizovány po celý rok.

Zkoušky lze konat jen ve dnech pracovního klidu nebo pracovního volna. Tato zásada se nevztahuje na akce pořádané v rámci kynologických táborů nebo soustředění, za předpokladu, že delegující orgán má možnost pro tuto akci zajistit rozhodčího.

Organizace zkoušek / vedoucí zkoušek

Zkouškové akce se konají dle pokynů, které vydává ČKS a MSKS.

V těchto pokynech jsou stanoveny termíny i obsah žádostí o konání zkuškových akcí, jakož i dokumenty, které se při hlášení, průběhu a ukončení akcí zpracovávají.

Pořadatelem akce může být pouze právní subjekt, začleněný do ČKS nebo MSKS (ZKO, chovatelský klub), který akci organizuje a zajišťuje.

Akcí se mohou zúčastnit psodvdi:

- a) občané ČR - členové organizací a svazů začleněných do ČMKU
- b) občané jiných států - členové zahraničních organizací a svazů začleněných do FCI.

Členství nutno prokázat před zahájením akce platným členským průkazem. Za účast na akci vybírá pořadatel na úhradu nákladů startovné, jehož výši sám stanoví.

Každá akce se zahajuje nástupem všech účastníků. Rozhodčí zde vyhlašuje harmonogram akce, pro který se rozhodl po domluvě s vedoucím. Rovněž i ukončení akce se provádí nástupem všech účastníků, při kterém rozhodčí provede její vyhodnocení.

Při nezajištění odpovídajících cvičebních prostorů, náradí, pomůcek nebo pomocníků pořadatelem dle zkušebního řádu, rozhodčí posuzování daného stupně zkoušek ukončí, případně je nezahájí.

Za organizační část zkouškové akce je odpovědný vedoucí zkoušek. Plní, kontroluje a dohlíží na všechny potřebné práce k přípravě a pořádání zkouškové akce. Musí zabezpečit nerušený průběh akce a po celou dobu pořádání zkoušek být k dispozici rozhodčímu.

Vedoucí zkoušek nesmí předvádět psa nebo plnit jiné funkce.

Povinnosti vedoucího zkoušek:

- zajistit všechny souhlasy k pořádání zkoušek
- připravit termín zkoušek a v dané lhůtě zažádat o delegaci rozhodčího
- připravit a mít k dispozici odpovídající terény pro kladení stop
- připravit a mít k dispozici potřebné pomůcky, pomocníky, pořadatele, kladeče stop a figuranty
- připravit všechny písemné doklady ke zkouškám (výsledkovou listinu účastníků, členské průkazy psodvdů)
- připravit výkonnostní průkazy psů, průkazy původu psů, očkovací průkazy psů a pokud je to potřeba, také doklad zákonného pojištění odpovědnosti

Vedoucí zkoušek musí nejméně 3 týdny před akcí sdělit rozhodčímu místo a začátek akce, popis příjezdu, druhy zkoušek a počty přihlášených psů. Pokud toto opomene, má delegovaný rozhodčí právo od svého závazku odstoupit. Figuranti a kladeči cizích stop nesmějí na akcích vystupovat jako psodvdi a nesmějí provádět funkce pro své psy nebo pro psy členů rodiny (viz odst. Rozhodčí).

Rozhodčí

K posuzování akcí dle tohoto zkušebního řádu jsou rozhodčí delegováni ČKS a MSKS. Tyto svazy též určují termíny a způsob delegace, její změny a odvolání, zrušení nebo přeložení akce. Při delegaci více rozhodčích na jednu akci je určován jeden jako hlavní rozhodčí.

Jeden rozhodčí smí v jeden den posoudit nejvíce 30 jednotlivých oddílů. Zkoušky odpovídají následujícím počtům oddílů:

BH	(zkouška doprovodného psa)	odpovídá 2 oddílům
SchH/ VPG A	(poslušnost, obrana)	odpovídá 2 oddílům
FPr stupeň 1, 2, 3	(vypracování stopy SchH /VPG 1, 2, 3)	každá odpovídá 1 oddílu
SchH/VPG 1, 2, 3	(všestranné zkoušky 1 – 3)	každá odpovídá 3 oddílům
FH 1, FH 2	(pachové práce 1 - 2)	každá odpovídá 3 oddílům

Pro pořádání velkých akcí mohou být stanoveny zvláštní předpisy. Rozhodčí nesmí posuzovat na akci svého psa, rovněž i psy v držení členů rodiny. Za rodinu se pro tyto účely považují manžel nebo druh, děti, rodiče a případně další osoby, žijící s rozhodčím ve společné domácnosti. Z tohoto ustanovení jsou vyjmuty výběrové soutěže a mistrovství, na které je rozhodčí delegován ČKS nebo MSKS.

Rozhodčí nesmí svým chováním práci psů rušit ani ovlivňovat. Rozhodčí zodpovídá za přesné dodržování ustanovení platného zkušební řádu. Je oprávněn zkoušku ukončit, není-li dodržován zkušební řád či nejsou-li dodržovány jeho pokyny. V tomto případě zašle zprávu delegujícímu orgánu.

Rozhodnutí rozhodčího je konečné a nenapadnutelné. Jakákoliv kritika jeho posudku může mít za následek vykazání z prostoru kynologické akce, případně disciplinární řízení. V odůvodněných případech stížnost (protest), která se netýká vlastního posudku, ale porušení ustanovení zkušební řádu rozhodčím, musí být jím řešena přímo v průběhu akce. Nedojde-li ke shodě, je podána delegujícímu orgánu písemnou formou do osmi dnů podepsanou rozhodčím, stěžovatelem a dalším svědkem prostřednictvím vedoucího zkoušek. Rozhodnutí o stížnosti přísluší výcvikové komisi ČKS, MSKS.

Nad stanovený nejvyšší počet účastníků (psů) na akci může výjimečně být připuštěna účast jednoho národního rozhodčího (z výkonu nebo exteriéru) s jedním psem.

Rozhodčí může působit jako kladeč cizích stop, nikoliv jako figurant.

Rozhodčí smí posoudit jen psůvody se psy k akci včas přihlášené, kteří se zúčastnili zahájení akce, u nichž se kontrolou předem přesvědčil o platnosti členských průkazů.

Rozhodčí má právo po dohodě s psůvodem a vedoucím zkoušek dále již neposuzovat další oddíl zkoušky u psa, který v předchozím oddílu nedosáhl potřebný počet bodů k zadání výcvikové značky (neplatí při soutěžích).

Pořadatel má povinnost uhradit delegovaným rozhodčím, případně i určeným pomocníkům, náležitosti podle směrnice (posuzovné, stravné, jízdné) a to i v případě, kdy došlo k odvolání akce v době jejího zahájení nebo rozhodčí nebyli o jejím odvolání informováni.

Účastník zkoušek

Účastník zkoušek je povinen dodržet stanovený termín uzávěrky přihlášek. Podáním přihlášky se účastník zavazuje k úhradě startovního. Nemůže-li se

z jakéhokoliv důvodu dostavit, musí toto neprodleně sdělit vedoucímu zkoušek. Každý účastník musí dodržovat pravidla veterinární ochrany a ochrany zvířat, platící v místě konání akce. Každý účastník se musí podřídit pokynům rozhodčího a vedoucího zkoušek. Účastník zkoušek musí svého psa předvádět bezzávadným sportovním způsobem. Konec zkoušky je dán vyhlášením výsledků (rozdílením cen) a předáním dokladů.

Rozhodčí je oprávněn, i proti názoru psovoda, vyloučit ze zkoušky psa zraněného nebo ve svých výkonech omezeného. V tomto případě následuje do výkonnostního průkazu psa zápis "nedostatečně - ukončení pro zranění". Pokud psovod sám se psem dále nepokračuje pro viditelné zranění nebo předloží dosvědčující veterinární potvrzení, následuje zápis "ukončení pro zranění". Při nesportovním chování, přestupcích proti zkušebnímu řádu, proti pravidlům ochrany zvířat či dobrých mravů je rozhodčí oprávněn diskvalifikovat psovoda z akce. V každém případě je nutno takové předčasné ukončení zkoušky se zdůvodněním poznamenat do výkonnostního průkazu psa. Dosud získané body se nezadávají.

V průběhu celé zkoušky musí mít psovod u sebe vodítko na psa, který je neupoutaný. To zároveň vyžaduje, aby pes neustále nosil jednoduchý, jednořadý, volně přiléhající řetízkový obojek, který není nastaven na stahování. Jiné, případně přídatné obojky (kožené, proti klíšťatům a jiné) nejsou v průběhu zkoušky dovoleny. Vodítko může být nošeno skrytě nebo zavěšené z levého ramene na pravý bok. Zvukové pokyny jsou normálně vyslovované, krátké povely. Mohou být vyslovovány v jakémkoliv jazyce, pro jednu a tutéž požadovanou činnost musí být ale stejné.

Pokud se v jednom stupni zkoušek zúčastní více účastníků, je o jejich pořadí rozhodnuto losem.

Psovod se psem podává rozhodčímu hlášení při nástupu ke každému oddílu zkoušek a při jeho ukončení. Výjimku tvoří jen zahájení oddílu C.

Psovod hlásí v základním postoji rozhodčímu jméno své i psa a připravenost k zahájení nebo ukončení oddílu.

Podmínky účasti

V den konání zkoušek musí mít pes ukončený předepsaný věk.

BH	<i>(zkouška doprovodného psa)</i>	15 měsíců
SchH/VPG A	<i>(poslušnost, obrana)</i>	18 měsíců
FPr 1, 2, 3	<i>(pachové práce SchH/VPG 1, 2, 3)</i>	15 měsíců
SchH/VPG 1	<i>(všestranná zkouška 1 stupeň)</i>	18 měsíců
SchH/VPG 2	<i>(všestranná zkouška 2 stupeň)</i>	19 měsíců
SchH/VPG 3	<i>(všestranná zkouška 3 stupeň)</i>	20 měsíců
FH 1	<i>(zkouška psa stopaře 1 stupeň)</i>	18 měsíců
FH 2	<i>(zkouška psa stopaře 2 stupeň)</i>	20 měsíců

Psovod se může v jeden den zúčastnit pouze jedné zkouškové akce. Na jedné zkouškové akci může jeden psovod předvádět nejvíce dva psy. V jeden den může být jeden pes předváděn pouze na jednu zkoušku. Každý stupeň zkoušky může být

libovolně opakován. Zkoušky FPr 1-3, SchH/VPG 1-3, FH 1-2 se skládají od nejnižšího stupně k vyššímu (1 až výše).

K vyššímu stupni zkoušky může být pes, s ohledem na svůj věk, předveden po úspěšně složené nižší zkoušce. U zkoušek SchH/ VPG se pro postup k vyšší zkoušce 2-3 vyžaduje v oddíle „C“ dosažení minimálně 80 bodů v nižší zkoušce. Po úspěšně složeném stupni zkoušky může být pes předveden na zkoušku stejného nebo vyššího, nikoliv však nižšího stupně. Háravé feny jsou připuštěny ke všem zkouškovým akcím, musí však být drženy odděleně od ostatních účastníků zkoušek. K přezkušování nastupují v oddíle A dle časového plánu, v ostatních oddílech jako poslední na závěr zkouškové akce. Březí a kojící feny nejsou ke zkouškám připuštěny. Nemocná a z nákazy podezřelá zvířata jsou ze všech zkouškových akcí vyloučena.

Nejnižší počet psů na jedné zkouškové akci je stanoven na 5.

Ke zkouškám mohou nastoupit psi všech plemen i bez PP. Pes musí být schopný po tělesné i povahové stránce splnit veškeré požadavky příslušné zkoušky zkušebního řádu.

Z účasti jsou vyloučeni psi s kupírovanýma ušima.

Prověrka chování psa k cizí osobě

Při začátku každé zkoušky podrobuje rozhodčí psa prověrce chování k cizí osobě. Součástí prověrky "chování psa k cizí osobě" je i prověření jeho identity (kontrola tetovacího čísla, čipu, atd.).

Vlastníci čipovaných psů musí zajistit možnost identifikace. Psi, kteří při prověrce chování k cizí osobě neobstojí, jsou z účasti na zkoušce vyloučeni, popřípadě diskvalifikováni.

Z tohoto důvodu sleduje rozhodčí chování psa k cizí osobě po celou dobu zkoušky. Při zjištění povahové slabosti je rozhodčí povinen takového psa ihned diskvalifikovat.

Diskvalifikace s uvedením povahové slabosti musí být zaznamenána ve výkonnostním průkazu psa.

Provádění prověrky chování psa k cizí osobě :

1. Prověrka se provádí v běžném prostředí, bez mimořádných rušivých vlivů, na místě pro psa neutrálním.
2. Zúčastnění psi jsou rozhodčímu předváděni jednotlivě.
3. Pes je předváděn upoutaný na obvyklém vodítku. Vodítko je drženo volně.
4. Rozhodčí se musí zdržovat jakýchkoliv dráždivých pohybů. Dotknouti se psa mu není dovoleno.

Posuzování :

- a) kladné chování psa: pes se při prověrce chová neutrálně, sebevědomě, jistě, pozorně, temperamentně, nebojácně
- b) přípustné chování psa: pes se chová trochu těkavě, lehce podrážděně, lehce nejistě, tyto psi mohou být připuštěni ke zkoušce, musí být ale v jejím průběhu sledováni.
- c) záporné chování psa, případná povahová slabost: pes se chová bázlivě, nejistě, plaše, reaguje na střelbu, je nezvladatelný, kousavý, útočný (diskvalifikace).

Hodnocení

Hodnocení předváděných výkonů se provádí známkami a body. Znamka a k ní příslušející body musí odpovídat předvedeným cvikům.

Bodová tabulka

Počet bodů	Výborně	Velmi dobře	Dobře	Uspokojivě	Nedostatečně
5,0	5,0	4,5	4,0	3,5	3,0-0
10,0	10,0	9,5-9,0	8,5-8,0	7,5-7,0	6,5-0
15,0	15,0-14,5	14,0-13,5	13,0-12,0	11,5-10,5	10,0-0
20,0	20,0-19,5	19,0-18,0	17,5-16,0	15,5-14,0	13,5-0
30,0	30,0-29,0	28,5-27,0	26,5-24,0	23,5-21,0	20,5-0
35,0	35,0-33,0	32,5-31,5	31,0-28,0	27,5-24,5	24,0-0
70,0	70,0-66,5	66,0-63,0	62,5-56,0	55,5-49,0	48,5-0
80,0	80,0-76,0	75,5-72,0	71,5-64,0	63,5-56,0	55,5-0
100,0	100,0-96,0	95,5-90,0	89,5-80,0	79,5-70,0	69,5-0

Procentní propoččet:

Znamka	Zadáno bodů	nebo odpočet bodů
Výborně	nejméně 96 %	až - 4%
Velmi dobře	= 95 - 90 %	- 5 až 10 %
Dobře	= 89 - 80 %	-11 až 20 %
Uspokojivě	= 79 - 70 %	-21 až 30 %
Nedostatečně	méně než 70 %	-31 až 100 %

Při celkovém hodnocení oddílů mohou být zadávány pouze celé body. Naproti tomu u jednotlivých cviků se může hodnotit půlbody. Pokud konečný součet oddílů nevykazuje početně celé body, je dle celkového dojmu příslušného oddílu zaokrouhlen nahoru nebo dolů.

Při rovnosti bodů rozhoduje vyšší počet bodů v oddíle C. Pokud i tyto body jsou stejné, rozhoduje vyšší počet bodů v oddíle B. Výsledky, které jsou shodné ve všech třech oddílech, jsou řazeny rovným dílem.

Diskvalifikace

1) Celková diskvalifikace.

- Opustí-li pes v průběhu zkoušky psovoda a nepřijde-li ani na třetí povel.
- Když pes v průběhu zkoušky napadne a kousne jakoukoliv osobu, psa nebo kousne figuranta mimo ochranný rukáv.
- Při nesporném chování psovoda, přestupku proti zkušebnímu řádu, proti pravidlům na ochranu zvířat či proti dobrým mravům.

Při celkové diskvalifikaci se do této doby získané body odebírají. Do výkonnostního průkazu se nepíše ani známka ani body, ale napíše se záznam o diskvalifikaci.

2) Diskvalifikace částečná.

- a) Neodevzdání aportu nebo až po použití fyzického působení.
- b) Pes při obraně selže
- c) Pes po opětovném vyslání k maketě vůbec nevyběhne nebo nezůstane u figuranta.
- d) Pes se vzdálí v jakékoli části od figuranta na více než 10 kroků nebo psovod použije k setrvání u figuranta jakéhokoliv ovlivnění (hlasové, pokynové, pohyb tělem nebo jeho částí, atp.)
- e) Pes se v maketě zakousne a drží do příchodu psovoda, nepustí ani na povel pro odvolání nebo pustí až po použití jakéhokoliv povelu.
- f) Pes u cviku pokus o útěk figuranta
 - Provede zadržení jen při použití povelu psovoda
 - Vyrazí před pohybem figuranta a napadne jej
 - Nezadrží figuranta do vzdálenosti 20 kroků
- g) Pes nepustí figuranta ani na druhý dodatečný zvukový povel nebo pustí až na další jakékoli působení psovoda na psa.
- h) Pes po puštění napadne a drží, po pěti vteřinách je diskvalifikován a to i v případě, že pustí po jakémkoliv působení psovoda.
- i) Pes při zadním doprovodu napadne figuranta před zahájením cviku přepad při doprovodu.
- j) Pes při zadním doprovodu předejde psovoda tak, že jeho blízkost u figuranta znamená prakticky znemožnění plnohodnotného útoku figuranta.

Odebírají se do této doby získané body příslušného oddílu a do výkonnostního průkazu psa se napíše nehodnocen v příslušném oddíle. Body získané v dalších oddílech se zapíší.

Vyhodnocení

Zkouška platí jako úspěšná, když pes dosáhne v každém oddíle stupně zkoušky minimálně 70 % možných bodů

Nejvyšší počet bodů	Výborně	Velmi dobře	Dobře	Uspokojivě	Nedostatečně
100 bodů	100-96	95-90	89-80	79-70	69-0
200 bodů	200-192	191-180	179-160	159-140	139-0
300 bodů	300-286	285-270	269-240	239-210	209-0

Výkonnostní průkaz psa

Výkonnostní průkaz psa je povinný pro každého zúčastněného psa s PP. Jeho

vydání provádí pověřené orgány ČMKÚ. Musí být zřejmé, že pro jednoho psa byl vystaven jen jeden výkonnostní průkaz. Každý výsledek zkoušky se zapisuje do výkonnostního průkazu psa, který podepisuje a kontroluje rozhodčí a rovněž vedoucí zkoušek.

Pro psy bez PP je povinné „potvrzení o vykonaných zkouškách“ do kterého se zapisují jen zkoušky úspěšně složené.

Povinné ručení

Majitel psa zodpovídá za škody na osobách, věcech a majetku, které byly způsobeny jeho psem. Za případné úrazy a škody způsobené psem během zkoušky ručí psovod. Pokyny vydané rozhodčím nebo pořadatelem psovod plní dobrovolně a na vlastní nebezpečí.

Očkovací průkaz s vyznačením úředně nařízeného očkování je psovod povinen předložit před začátkem zkoušek.

Sportovní komisař

Tyto může delegovat ČKS či MSKS – výcviková komise pro kontrolu provádění zkouškových akcí. K tomuto účelu jsou pověřeny odborně způsobilé osoby, jejichž úkolem je kontrolovat dodržování zkušebního řádu a řádný průběh zkoušek.

Práce figuranta

A) Předpoklady pro provádění figurantské práce v oddílu "C"

1. Dbát směrnic týkajících se figurantské práce, uvedené ve zkušebním řádě.
2. V den zkoušek se stává figurant v oddílu "C" asistentem rozhodčího.
3. S ohledem na osobní jistotu, i z důvodů bezpečnostně právních, musí být figurant při výcviku, jakož i při zkouškách a soutěžích, vždy vybaven ochranným oblekem (kalhotami, rukávem, případně vestou, suspenzorem a rukavicemi).
4. Obuv figuranta musí odpovídat povětrnostním a půdním podmínkám, musí být pevná a neklouzavá.
5. Před zahájením oddílu "C" je figurant poučen rozhodčím. Svou činnost provádí dle pokynů rozhodčího.
6. Při odzbrojování - prohlídce se figurant řídí pokyny psovoda, pokud je toto vyžadováno zkušebním řádem. Na začátku bočního nebo zadního doprovodu, musí umožnit psovodovi se psem zaujmoutí základního postoje.
7. Při zkouškách může být pracováno s jedním figurantem. Při akcích přesahujících rámec kraje, jako jsou výběrové soutěže, mistrovství, atd. musí být vždy použito dvou figurantů.

B) Základní pravidla figurantské práce při zkouškách

1. Všeobecně :

V rámci zkoušek má být rozhodčím posouzen stav vycvičenosti a dle možnosti

i kvalita předváděného psa (kupř. pudové vlohy, sebejistota, odolnost a ovladatelnost). Rozhodčí v průběhu zkoušek může objektivně posoudit to, co zvukově nebo pohybově zjistí.

Tento aspekt, především ale skutečnost sportovního charakteru zkoušek (t.j. dle možnosti stejné podmínky pro všechny účastníky), vyžaduje, aby figurantská práce vytvářela pro rozhodčího široký jednostranný obraz.

Nesmí být proto ponecháno na libovůli figuranta, jak bude oddíl "C" předvádět. Tím více musí dodržovat řadu pravidel. Při zkouškách rozhodčí posuzuje v rámci jednotlivých výkonů nejdůležitější kritéria oddílu "C". To jsou pudové vlohy, sebejistota, schopnost zatížení organismu a ovladatelnost. Z tohoto důvodu je třeba též hodnotit kvalitu zákusu předvedeného psa. Proto také musí pes, u něhož má být hodnocena kvalita zákusu, dostat možnost se dobře zakousnout nebo má-li být hodnocena schopnost zatížení organismu psa, aby "zatížení" bylo vyvoláno odpovídajícím nástupem figuranta. Vyvinutí mimořádné snahy o udržení stejně prováděné figurantské práce všem je předpokladem možnosti dobrého posouzení.

2. "Vystavení a vyštěkání" (stupně zkoušek 1 - 3).

Figurant stojí, pro psovoda a psa neviděn, v příslušném úkrytu, s lehce pokrčenou paží v ochranném rukávu. Nehýbá se, ani nezaujímá pro psa dráždivý postoj. Ochranný rukáv mu slouží k ochraně těla. Při "vystavení a vyštěkání" pozoruje figurant psa, jakékoliv dráždivé či pomocné pohyby jsou nepřipustné. Obušek drží bokem, směrem dolů. Na nárazy nebo zákusy psa, nesmí být reagováno obrannými pohyby.

3. "Pokus o útěk figuranta" (stupně zkoušek 1 - 3).

Po cviku "vystavení a vyštěkání", na pokyn psovoda vychází figurant normálním krokem z úkrytu a postaví se na místo určené rozhodčím (označené východiště útoku). Postoj figuranta musí dát psovodovi možnost odložit psa ve vzdálenosti pěti kroků na příslušném místě, bočně směrem k jeho rukávu. Pro psovoda musí být zřejmý směr útěku. Na pokyn rozhodčího se dá figurant okamžitě do rychlého běhu přímým směrem, aniž by utíkal přehnaně rychle či nekontrolovaně. Nepohybuje ani dodatečně rukávem, pes si musí sám najít optimální možnost zákusu. V žádném případě se figurant během útěku neobrací ke psu, toho může pozorovat jen úkosem. Neodtahuje rukáv. Po té, co se pes zakousne, běží dál, ochranný rukáv si těsně přitáhne k tělu.

Vzdálenost útěku je stanovena rozhodčím. Figurant se zastaví na pokyn rozhodčího. Jestliže je figurantem prováděn útěk odpovídající dynamikou, má rozhodčí optimální možnosti k posuzování. Jakékoliv pomocné pohyby figuranta, jako přehnané nabízení ochranného rukávu před zákusem, výhrůžná zvolání či údery obuškem o kalhoty před nebo v průběhu útěku, povolování rukávu po zákusu, změna rychlosti útěku, ukončení útěku bez povelu, atd., jsou nepřipustné. Ukončení cviku - viz bod 8. (platí pro všechny cviky)

4. "Obrana psa při hlídání" (stupně zkoušek 1 - 3).

Po hlídání podnikne figurant na pokyn rozhodčího útok na psa. Obušek použije k výhrůžným pohybům nad ochranným rukávem, aniž by psa ugodil. Ve stejném okamžiku, aniž by došlo k pohybům ochranným rukávem, na něj pes odpovídající silou zaútočí. Ochranný rukáv je stále držen těsně na těle. Jakmile se pes zakousne, je figurantem v pohybu přemístěn bočně a v přímém směru začíná fáze odolnosti psa. Všechny psy musí figurant přesunout do stejného směru. Rozhodčí se musí postavit tak, aby mohl u všech psů posoudit útok, odolnost, zákus, pouštění i hlídání. Tlačení psa směrem ke psododovi je nepřípustné.

Rány obuškem jsou směřovány na stehna či zád' psa. Síla těchto úderů musí být pro všechny psy stejná. První úder následuje po 4-5ti krocích, druhý úder po dalších 4-5ti krocích. Po druhém úderu následují další výhrůžné pohyby obuškem bez úderů. Dobu trvání zákusu určuje rozhodčí. Na jeho pokyn se figurant zastaví a přestane se psem bojovat. Jestliže je útok na psa proveden odpovídající dynamikou, má rozhodčí optimální podmínky k posuzování. Jakékoliv pomocné pohyby figuranta, jako nabízení rukávu před zákusem, výhrůžná zvolání či údery obuškem o kalhoty před nebo v průběhu útoku, povolování rukávu po zákuse v průběhu části odolnosti, různá intenzita boje se psem i úderů, ukončení boje při nedostatku odolnosti psa bez povelu, atd., jsou nepřípustné. Ukončení cviku - viz bod 8. (platí pro všechny cviky)

5. "Doprovod zezadu" (stupně zkoušek 2 + 3).

Na pokyn psododa jde figurant asi 30 kroků normální chůzí. Průběh doprovodu určuje rozhodčí. V průběhu doprovodu se musí figurant zdržet jakýchkoliv trhavých pohybů. Obušek i ochranný rukáv musí držet tak, aby nevytvářely pro psa dráždivý podnět. Zejména obušek musí být nesen skrytě. U všech psů jde figurant stejným rychlostním tempem.

6. "Přepad psa při doprovodu" (stupně zkoušek 2 + 3).

Na pokyn rozhodčího následuje z pohybu přepad psa figurantem. Je proveden rychlým otočením na levou nebo pravou stranu a útokem proti psu. Obuškem provádí výhrůžné pohyby nad ochranným rukávem, který má ve směru běhu přitisknut k tělu. Nutno se vyvarovat jakýchkoliv pohybů ochranným rukávem. Jakmile se pes zakousne, je figurantem v pohybu přesunut bočně a v přímém směru začíná fáze odolnosti psa. Všechny psy musí figurant přesouvat do stejného směru. Rozhodčí se musí postavit tak, aby mohl u všech psů posoudit útok, odolnost, zákus, pouštění i hlídání.

Tlačení psa směrem k psododovi je nepřípustné. Dobu trvání zákusu určuje rozhodčí. Na jeho pokyn se figurant zastaví a přestane se psem bojovat. Jestliže je útok na psa proveden odpovídající dynamikou, má rozhodčí optimální podmínky k posuzování. Jakékoliv pomocné pohyby figuranta jako úhybné pohyby nebo nabízení rukávu před zákusem, výhrůžná zvolání či údery obuškem o kalhoty před nebo v průběhu útoku, různá intenzita útoku, ukončení boje při nedostatku odolnosti psa bez povelu, atd., jsou nepřípustné. Ukončení cviku - viz bod 8. (platí pro všechny cviky)

7. "Útok na psa z pohybu" (stupně zkoušek 1 - 3).

Na pokyn rozhodčího opustí figurant jemu určený úkryt a projde normální krokem (u stupně zkoušky 1), během (u stupně zkoušky 2+3) příslušný prostor až k myšlené středové ose. Dále figurant:

- přejde z normálního kroku do běhu a zaútočí čelně křikem a výhrůžnými pohyby obuškem na psovoda a psa (zkouškový stupeň 1)
- aniž by běh přerušil, zaútočí čelně křikem a výhrůžnými pohyby obuškem na psovoda a psa (zkouškové stupně 2+3)

Pes musí být zachycen na ochranný rukáv, aniž by se figurant zastavil. Při setkání se psem, pokud je to potřebné, může se figurant natočit tělem tak, aby zachytil skok (útok) psa. V žádném případě nesmí být pes obíháván. Jakmile se pes zakousne, je figurantem přesunut bočně a v přímém směru začíná fáze odolnosti psa. Každopádně nesmí dojít k převrácení psa. Všechny psy musí figurant přesunout do stejného směru. Rozhodčí se musí postavit tak, aby mohl u všech psů posoudit útok, odolnost, zákus, pouštění i hlídání. Tlačení psa směrem k psovodovi je nepřipustné. Dobu trvání zákusu určuje rozhodčí. Na jeho pokyn se figurant zastaví a přestane se psem bojovat. Jestliže je útok na psa proveden odpovídající dynamikou, má rozhodčí optimální podmínky k posuzování. Jakékoliv pomocné pohyby figuranta, jako změna tempa útoku, převzetí psa na ochranný rukáv v zastavení, úhybné pohyby před zákusem, oběhnutí psa, nabídnutí rukávu před zákusem, povolování rukávu po zákusem, různá intenzita bojovnosti, ukončení boje při nedostatku bojovnosti psa bez povelu, atd., jsou nepřipustné. Ukončení cviku - viz bod 8. (platí pro všechny cviky)

8. Ukončení cviku (platí pro všechny cviky).

Ukončení všech cviků obrany je nutno provádět tak, aby mohl rozhodčí pozorovat způsob zákusu, pouštění i hlídání. Po ukončení cviku obrany musí odpor proti psovi ustát, figurant se přestane pohybovat, aniž by zřetelně uvolnil ochranný rukáv. Tento není ohnut směrem vzhůru, ale zůstává držen tak, jak byl v předchozím cviku. Obušek je držen směrem dolů, bočně podél těla, aby nebyl pro psa viditelný. Za účelem pouštění nesmí být figurantem prováděny žádné pomocné postoje. Po puštění udržuje figurant se psem zrakový kontakt, jakékoliv dráždivé či pomocné postoje různých druhů jsou nepřipustné. Aby mohl být udržen zrakový kontakt při zastavení, může se figurant k pohybuujícímu se psu pomalu, netrhavými pohyby otáčet.

9. Nejistota a selhání psa.

Na psa, který při cvicích obrany nezakousne nebo zákus uvolní a pustí, je figurantem dále útočeno, dokud cvik není rozhodčím ukončen. V této situaci nesmí figurant v žádném případě poskytovat psu pomoc nebo sám cvik ukončit. Psi, kteří nechtějí pouštět, nesmí být k tomuto donucování držením obušku v příslušné pozici nebo jeho pohybováním. Psi, kteří při hlídání mají snahu figuranta opustit, nesmí být jím lákáni dráždivými pohyby k setrvání. Při všech cvicích a jejich částech se musí vždy figurant chovat aktivně dle požadavků zkušebního řádu. Pokud při hlídání pes

Rozhodčí dává pokyn k zahájení každého cviku. Všechny ostatní výkony, jako obraty, zastavení, změna způsobu chůze, atd., se provádějí bez pokynu rozhodčího. Zvukové povely jsou uvedeny v pokynech. Nevykoná-li pes cvik nebo jeho část ani na třetí zvukový povel, není tento cvik hodnocen. Místo zvukového povelu pro přivolání může být použito jméno psa. Použití jména psa spolu se zvukovým povellem pro přivolání je hodnoceno jako druhý povel.

V základním postoji stojí pes těsně a přímo u levé nohy psovoda tak, aby lopatkou byl v úrovni kolen psovoda. Každý cvik začíná a končí základním postojem. Závěrečný základní postoj každého cviku je současně vstupním základním postojem pro následující cvik, pokud není vyžadováno přemístění psovoda se psem. Zaujetí základního postoje na začátku cviku je povoleno jen jedenkrát.

Krátká pochvala je povolena pouze po ukončení cviku, ze základního postoje. Po jejím provedení zaujímá psovod nově základní postoj. V každém případě mezi pochvalou a zahájením nového cviku musí být zachována zřetelná přestávka (cca. 3 vteřiny).

Po zaujetí základního postoje následuje provádění cviku. Po nejméně 10-ti a nejvíce 15-ti krocích dává psovod psu zvukový povel k jeho provedení. Mezi předsednutím a povellem k přisednutí, jako i při příchodu psovoda k odloženému psu, musí být zachovány zřetelné přestávky (cca. 3 vteřiny). Psovod může ke svému psu přistupovat zepředu nebo zezadu.

Naskakování psa na psovoda či hraní se psem není dovoleno. Obraty provádí psovod vlevo. Při těchto cvicích se může pes k noze psovoda dostávat obcházením nebo ze předu, vždy však stejným způsobem v průběhu celé zkoušky. Po předsednutí může pes zaujmout základní postoj u nohy psovoda jeho obcházením nebo zepředu, vždy však stejným způsobem v průběhu celé zkoušky.

1. Ovladatelnost psa na vodítku (15 bodů)

- a) Zvukový povel „*K noze*“. Zvukový povel je psovodu povolen jen pro vykročení a změnu způsobu chůze.
- b) Provedení: Psovod se psem jde k rozhodčímu, psa posadí a podá mu hlášení. Ze základního postoje musí pes na zvukový povel k noze psovoda pozorně, radostně a v přímém směru následovat. Musí se vždy nacházet u levého boku psovoda lopatkou vždy v úrovni kolen psovoda. Při zastavení musí pes samostatně, rychle a v přímém směru usednout. Na začátku cviku jde psovod se psem bez zastavení 40 až 50 kroků přímým směrem, po obratu čelem vzad a dalších 10-ti až 15-ti krocích předvede poklus a pomalou chůzi (vždy nejméně 10 kroků). Přejechod z poklusu do pomalé chůze musí být proveden bez mezikroků. Jednotlivé změny způsobu chůze se musí od sebe zřetelně lišit rychlostí svého provedení. V normální chůzi se provádí nejméně po jednom obratu vpravo, vlevo a čelem vzad. V normální chůzi se provede minimálně jedno zastavení. Ke konci cviku na pokyn rozhodčího prochází psovod se psem skupinou nejméně 4 pohybujících se osob. Psovod se psem ve skupině jednu osobu zprava a jednu osobu zleva obchází

a nejméně 1x se zde zastaví. Je na rozhodčím, zda si nechá cvik opakovat. Po opuštění skupiny zaujímá psovod se psem základní postoj.

- c) Hodnocení: Předbíhání, vychylování psa do stran, zpoždování psa, dodatečné zvukové povely, pomoc tělem, nepozornost, překážení nebo obtěžování psovoda psem je hodnoceno ztrátovými body.

2. Ovladatelnost psa bez vodítka

15 bodů

Na pokyn rozhodčího psovod sedícího psa v základním postoji odepne z vodítka. Psovod si zavěsí vodítko kolem ramen nebo si ho schová do kapsy a jde se psem na volno do skupinky, kde se minimálně jednou zastaví. Po opuštění skupinky zaujme psovod krátce základní postavení a začíná předvedení chůze bez vodítka. Ostatní viz. cvik 1.

3. Odložení vsedě za pochodu

10 bodů

- a) Po jednom zvukovém povelu „*K noze*“, „*Sedni*“
b) Provedení: Psovod se psem bez vodítka vykročí ze základního postoje v přímém směru. Po deseti až patnácti krocích si pes na zvukový povel „*Sedni*“ rychle a v přímém směru sedne aniž by psovod přerušil či změnil způsob chůze nebo se ohlížel. Po dalších asi 30-ti krocích se psovod zastaví a ihned se otočí ke psu. Na pokyn rozhodčího jde psovod zpět a postaví se ke psu.
c) Hodnocení: Chyby v provedení, pomalé sedání, neklidné a nepozorné odložení vsedě jsou hodnoceny ztrátovými body. Jestliže si pes místo sednutí lehne nebo zůstane stát, je mu odebráno 5 bodů.

4. Odložení psa vleže s přivoláním

10 bodů

- a) Po jednom zvukovém povelu: „*K noze*“, „*Lehni*“, „*Ke mně*“ a „*K noze*“.
b) Provedení: Psovod s neupoutaným psem vykročí ze základního postoje v přímém směru. Po deseti krocích pes na zvukový povel k odložení rychle a v přímém směru ulehne, aniž by psovod přerušil či změnil způsob chůze nebo se ohlížel. Po dalších asi třiceti krocích v přímém směru se psovod zastaví a ihned se otočí ke psu. Na pokyn rozhodčího povel „*Ke mně*“ nebo jménem psa si psovod přivolá psa k sobě. Pes má přiběhnout radostně, rychle a přímým směrem, těstě a přímo se posadit před psovoda. Na zvukový povel „*K noze*“ si pes sedá rychle a přímo vedle psovoda.
c) Hodnocení: Chyby v provedení, pomalé ulehnutí, neklidné odložení, pomalé přicházení, popřípadě otálení z příchodem, změna postoje psovoda, chyby při přesednutí a při ukončení cviku, jsou hodnoceny ztrátovými body. Jestliže si pes místo ulehnutí sedne nebo zůstane stát, je mu odebráno 5 bodů.

5. Odložení dlouhodobé

(10 bodů)

- a) Po jednom zvukovém povelu „*Lehni*“, „*Sedni*“.

- b) Provedení: Před zahájením cviků B jiného psa, odloží psovod psa zvukovým povelům „*Lehni*“ na místě určeném rozhodčím, nesmí u něho nechat vodítko či jakýkoliv jiný předmět. Psovod pak odchází cvičebním prostorem, aniž by se ohlédl, nejméně 30 kroků od psa a zůstává v jeho dohledu, obrácen zády k němu klidně stát. Po dobu provádění cviků 1 až 4 jiným psem musí pes, bez ovlivňování psovodem, klidně ležet. Na pokyn rozhodčího jde psovod ke psu a postaví se k jeho pravé straně. Po asi 3 vteřinách, na pokyn rozhodčího, dává psovod psu zvukový povel „*Sedni*“ na který se musí pes rychle a přímo posadit.
- c) Hodnocení: Neklidné chování psovoda, jakož i jiná jeho skrytá pomoc psu, neklidné odložení, případně předčasná postavení se psa při příchodu psovoda (změna polohy), je hodnoceno ztrátovými body. Pokud pes vstane nebo si sedne nebo opustí-li místo odložení více než je délka jeho těla – v cviku pes neobstál. Pes, který při cviku 1 až 5 neobdržel minimálně 70% (42 bodů), je vyloučen z dalšího pokračování zkoušky.

B) Zkouška v pouličním ruchu

Všeobecně

Následující cviky se provádějí mimo cvičišť. Rozhodčí s vedoucím zkoušek určí, kde a jak budou cviky na veřejném prostranství provedeny, (ulice, cesty nebo veřejná místa). Veřejná doprava nesmí být narušována.

Provedení této části zkoušky vyžaduje, kvůli svému obsahu, větší časovou rezervu. Požadavky na přezkoušení jednotlivých částí nesmí být pro velké množství psů zkracovány.

Body nejsou za jednotlivé cviky tohoto oddílu zadávány. Pro hodnocení psů v tomto oddílu zkoušky je rozhodující celkový dojem chování psa na veřejnosti a v dopravě.

Průběh zkoušky

1. Chování psa ke skupině osob

Na pokyn rozhodčího, psovod se psem vedeným na vodítku, přejde na určené místo v ulici. Rozhodčí je následuje. Pes má jít s psovodem ochotně u jeho levé nohy na provedeném vodítku. K chodcům a autům se má pes chovat klidně.

Při chůzi psovoda se psem protíná jejich trasu běžící osoba. Pes se má chovat klidně.

Psovod se psem jdou dále do stojící skupiny nejméně šesti osob, s jednou osobou psovod promluví a pozdraví se podáním ruky. Pes si na pokyn psovoda sedne nebo lehne a chová se během krátkého rozhovoru klidně.

2. Chování psa k cyklistovi

Psovod se psem na vodítku jde podél cesty, kde je zezadu předjede cyklista, který

zvoní. Následně se cyklista obrací a jede proti psovodovi a psu. Při míjení několikrát zazvoní. Míjení probíhá tak, že pes je mezi psovodem a projíždějícím cyklistou.

Pes na vodítku má ukázat lhostejnost k cyklistovi.

3. Chování psa k autům

Psovod jde se psem na vodítku kolem více stojících aut. Jedno auto je nastartováno. Mezitím jde psovod a pes dále, vedle nich zastaví auto. Řidič stáhne okénko a stojícího psovoda prosí o informaci. Přitom si pes na pokyn psovoda sedne nebo lehne. Pes se má chovat k autu i ke všem dopravním zvukům klidně.

4. Chování psa k běžci nebo jezdcí na kolečkových bruslích

Psovod jde se psem na vodítku po klidné cestě. Předběhnou je minimálně dva běžci. Běžci se vzdálí a přiblíží se další běžec, který psa i psovoda oběhne a běží dále bez změny rychlosti. Pes nemusí jít přesně u nohy psovoda, musí se však nechat stojícím psovodem v době probíhání osob usměrnit do sedu nebo lehu. Je důležité, že psovod psa během pohybu osob dokáže na povel usměrnit do polohy v sedě nebo leže.

Místo běžců mohou být použiti také jezdci na kolečkových bruslích.

5. Chování psa k jinému psu

Při předběhnutí a projití jiného (jednoho) psa s psovodem, se má pes chovat neutrálně. Jdoucí psovod může opakovat zvukový povel „*k noze*“ nebo se zastavit a psa posadit nebo položit.

6. Chování připoutaného psa na vodítku v dopravním a pouličním ruchu, chování k lidem a zvířatům

Na pokyn rozhodčího jde psovod se psem připoutaným na vodítku rušnou ulicí. Na pokyn rozhodčího upoutá psovod psa na vodítku např. k plotu, sloupu, zábradlí apod. Psovod odejde mimo dohled. Pes má stát, sedět nebo ležet. Po dobu nepřítomnosti psovoda projde kolem osoba, v boční vzdálenosti asi pět kroků od upoutaného psa. Upoutaný pes se má během nepřítomnosti psovoda chovat klidně. Kolem upoutaného psa projde další osoba se psem na vodítku (nesmí být použit agresivní pes). Odložený pes nesmí na procházejícího psa útočit. Na pokyn rozhodčího psovod odloženého psa odvede.

Poznámka

Je ponecháno na rozhodčím, zda jednotlivé cviky provede s každým psem za sebou nebo zda provede jednotlivé cviky postupně se všemi psy.

ZKOUŠKA SchH/VPG A

Nejvyšší počet bodů 200

Zkouška SchH/VPG A se skládá z oddílu B poslušnost a C obrana, podle zkoušky SchH /VPG 1. Stopa při této zkoušce není přezkušována.

STOPAŘSKÁ ZKOUŠKA FPr 1, 2, 3

Nejvyšší počet bodů 100

Stopařské zkoušky ve stupních 1 až 3 se skládají jen z oddílu A, SchH/VPG zkoušky 1 až 3.

ZKOUŠKA SchH/VPG 1

dělí se na:	oddíl A	100 bodů
	oddíl B	100 bodů
	oddíl C	100 bodů
	celkem	300 bodů

SchH/ VPG 1 oddíl "A"

Vlastní stopa, nejméně 300 kroků dlouhá, 3 úseky, 2 lomy (cca 90 stupňů), 2 předměty psordova, nejméně 20 minut stará, čas k vypracování 15 min. Sledování stopy 80 bodů. Předměty (10+10) 20 bodů. Celkem 100 bodů.

Všeobecná ustanovení :

Rozhodčí nebo osoba zodpovědná za úsek stop určí tvar stopy vzhledem k prostoru, který je k pokládání stop určen. Předměty, případně lomy, nemusí být na všech stopách položeny ve stejných vzdálenostech od sebe. Začátek (nášlap) stopy musí být dobře označen štítkem, který je v bezprostřední blízkosti vlevo zastrčen do země. Psovod (=kladeč stopy) ukáže předměty před pokládáním stopy rozhodčímu nebo osobě odpovědné za úsek stop. Použity mohou být pouze předměty dobře prosycené pachem (nejméně 30 min.). Psovod (=kladeč stopy) se zdrží krátce na nášlapu a jde pak normálním krokem v určeném směru. Rovněž lomy jsou kladeny normálním krokem, kterým kladeč plynule vchází do dalšího úseku. První předmět je pokládán po nejméně 100 krocích na 1. nebo 2. úsek, druhý předmět na konec stopy. Předměty musí být pokládány na stopu za chůze. Po položení posledního předmětu jde kladeč dále ještě

několik kroků v přímém směru. V průběhu jedné stopy musí být pokládány rozdílné předměty (např.: kůže, textil, dřevo). Předměty mohou být nejvíce 10 cm dlouhé, 2-3 cm široké a 0,5-1 cm silné, a nesmí se svou barvou podstatně lišit od okolního terénu. Po dobu pokládání stopy musí být pes mimo dohled. Rozhodčí a doprovodné osoby se nesmí v průběhu práce psa zdržovat v prostoru, ve kterém má dvojice (psovod a pes) právo stopu vypracovávat (např. nesmí psovoda předcházet).

a) Zvukový povel: "*Hledej*" nebo "*Stopa*". Zvukový povel pro hledání je povolen na začátku stopy a po prvním předmětu.

b) Provedení: Psovod si připraví psa pro práci na stopě. Pes může hledat buď volně nebo na 10 m dlouhé šňůře. Stopovací šňůra 10 m dlouhá může být vedena přes záď psa bočně či mezi předními nebo i zadními končetinami psa. Může být upevněna přímo na obojek psa, který není nastaven na stahování nebo do místa k tomu určenému na stopovacím postroji. Povoleny jsou hrudní nebo bederní postroje, bez přídatných řemenů.

Na výzvu se hlásí psovod se svým psem v základním postroji rozhodčímu a oznámí mu, zda pes předměty zvedá nebo označuje. Před stopou, v průběhu uvádění a při celkové práci na stopě, je nutno se zdržet jakéhokoliv nátlaku na psa. Na pokyn rozhodčího je pes pomalu a klidně odveden na začátek stopy, a je na stopu uveden. Na nášlapu musí pes pach stopy usilovně, klidně a nízkým nosem navěřit. Pak musí dále se zájmem sledovat průběh stopy nízkým nosem a stejnoměrným tempem. Psovod následuje psa na konci stopovací šňůry s odstupem 10 m. Rovněž při volném sledování zachovává odstup 10 m od psa. Drží-li psovod stopovací šňůru v ruce, může být prověšena. Lomy musí pes vypracovávat s jistotou. Po jejich vypracování musí ve stejném tempu pokračovat ve sledování stopy. Jakmile pes najde předmět, musí jej bez ovlivňování psovodem ihned zvednout nebo přesvědčivě označit. Při zvedání může s ním zůstat stát nebo sedět nebo s ním přijít ke psovodovi (též střídavě). Je chybné, pokud pes se zvednutým předmětem dále na stopě pokračuje nebo si s ním lehne. Označovat může vleže, vsedě nebo ve stoje (též střídavě). Pokud pes předmět označil, položí psovod stopovací šňůru a jde k němu. Zvednutím předmětu ukáže, že byl psem nalezen. Pak zvedne stopovací šňůru a pokračuje se psem na stejném místě ve sledování stopy. Po ukončení stopy se nalezené předměty ukazují rozhodčímu.

c) Hodnocení: Pokud je stopa vypracována se zájmem, stejnoměrně a přesvědčivě a pes jeví kladný vztah k jejímu vyhledávání, není rychlost postupu kritériem hodnocení. Ověřování, aniž by pes stopu opouštěl, není chybou. Chybné sledování, vysoký nos, vyprazdňování se psa, ověřování v kroužcích na lomech, dlouhé, váhavé zvedání předmětů, poskytování pomoci, označení nepoloženého předmětu je postihováno ztrátou bodů. Vzdálí-li se pes od stopy více než na délku stopovací šňůry, je jeho práce na stopě ukončena. Opustí-li pes stopu a je psovodem zdržován, je psovod vyzván rozhodčím, aby psa následoval. Není-li této výzvy uposlechnuto, je rozhodčím práce psa na stopě ukončena. Není-li do 15 min. po uvedení psa na nášlap dosaženo konce stopy, je práce psa na stopě rozhodčím

rovněž ukončena. Získané body až do ukončení stopy jsou zadány. Za nezvednuté či neoznačené předměty se body nezadávají. Střídaté zvedání a označování předmětů na jedné stopě je chybné. Platí způsob nahlášený psovodem. Zvednutí nebo označení na stopě nepoloženého předmětu je hodnoceno v rámci úseku. Rozdělení bodů za sledování stopy na úsecích musí odpovídat jejich délce a stupni obtížnosti. Hodnocení jednotlivých úseků se provádí známkami a body. Nejeví-li pes o stopu zájem (delší setrvání psa na stejném místě bez snahy o hledání stopy), může být stopa ukončena, i když se pes dosud na stopě nachází. Po čtvrtém neúspěšném uvedení psa na začátek stopy je jeho práce ukončena.

SchH/VPG 1 oddíl "B"

Cvik 1:	Ovladatelnost bez vodítka	20 bodů
Cvik 2:	Odložení vsedě za pochodu	10 bodů
Cvik 3:	Odložení vleže za pochodu s přivoláním	10 bodů
Cvik 4:	Aport volný	10 bodů
Cvik 5:	Aport skokem	15 bodů
Cvik 6:	Aport šplhem	15 bodů
Cvik 7:	Vysílání vpřed s odložením	10 bodů
Cvik 8:	Odložení dlouhodobé	10 bodů
Celkem:		100 bodů

Všeobecná ustanovení :

Rozhodčí dává pokyn k zahájení každého cviku. Všechny ostatní výkony, jako obraty, zastavení, změna způsobu chůze, atd., se provádějí bez pokynu rozhodčího.

Zvukové povely jsou uvedeny v pokynech. Jsou to normálně vyslovované, krátké povely. Mohou být vyslovovány v jakémkoliv jazyce, pro jednu a tutéž požadovanou činnost musí být ale vždy stejné. Nevykoná-li pes cvik nebo jeho část ani na třetí zvukový povel, není tento cvik hodnocen. Místo zvukového povelu pro přivolání může být použito jména psa. Použití jména psa spolu se zvukovým povellem pro přivolání je hodnoceno jako druhý povel.

V základním postoji sedí pes těsně a přímo u levé nohy psovoda tak, aby lopatkou byl v úrovni kolen psovoda. Každý cvik začíná a končí základním postojem. Závěrečný základní postoj každého cviku je současně vstupním základním postojem pro následující cvik, pokud není vyžadováno přemístění psovoda se psem. Zaujetí základního postoje na začátku cviku je povoleno jen jedenkrát.

Krátká pochvala je povolena pouze po ukončení cviku, ze základního postoje. Po jejím provedení zaujímá psovod nově základní postoj. V každém případě mezi pochvalou a zahájením nového cviku musí být zachována zřetelná přestávka (cca 3 vteřiny).

Po zaujetí základního postoje následuje provádění cviku. Po nejméně 10-ti a nejvíce

15-ti krocích dává psovod psu zvukový povel k jeho provedení. Mezi "předsednutím" a povelům k přisednutí, jakož i při příchodu psovoda k odloženému psu, musí být zachovány zřetelné přestávky (cca 3 vteřiny). Psovod může ke svému psu přistupovat zepředu nebo zezadu.

Ovladatelnost psa bez vodítka musí být prokázána i při přechodech k jiným cvikům. Při odchodu psovoda pro činku jde pes s ním. Naskakování psa na psovoda či hraní si se psem není dovoleno. Obraty provádí psovod vlevo. Při těchto cvicích se může pes k noze psovoda dostávat obcházením nebo zepředu, vždy však stejným způsobem v průběhu celé zkoušky. Po předsednutí může pes zaujmout základní postoj u nohy psovoda jeho obcházením nebo zepředu, vždy však stejným způsobem v průběhu celé zkoušky.

Překážka má výšku 100 cm a šíři 150 cm. Šikmá stěna sestává ze dvou, v horní části spojených stěn, 150 cm širokých a 191 cm vysokých. V dolní části jsou od sebe obě stěny vzdáleny tak, aby celková výška překážky byla 180 cm. Na přechodnou dobu není požadováno potažení šikmých stěn nekluzkým materiálem. Stěny jsou v horní části opatřeny 3 laťkami 24/48 mm. Všichni psi na jedné akci musí využívat stejných překážek. Při provádění aportu je povoleno použít jen dřevěných aportovacích činek - dále jen předmětů (váha 650 g). Předměty připravuje pořadatel a musí být využity všemi účastníky. Při provádění aportu není dovoleno předem dávat psu předmět do tlamy. Opomene-li psovod provedení některého cviku, je vyzván rozhodčím, bez ztráty bodů, k jeho provedení.

1. Ovladatelnost bez vodítka

20 bodů

- a) Zvukový povel: "*K noze*" Zvukový povel je psovodu povolen jen pro vykročení a změnu způsobu chůze.
- b) Provedení: Psovod se psem jde k rozhodčímu, psa posadí a podá mu hlášení. Ze základního postoje musí pes na zvukový povel "*k noze*" psovoda pozorně, radostně a v přímém směru následovat. Musí se vždy nacházet u levého boku psovoda, lopatkou vždy v úrovni kolen psovoda. Při zastavení musí pes samostatně, rychle a v přímém směru usednout. Na začátku cviku jde psovod se psem bez zastavení 50 kroků přímým směrem, po obratu čelem vzad a dalších 10-ti až 15-ti krocích předvede poklus a pomalou chůzi (vždy nejméně 10 kroků). Přechod z poklusu do pomalé chůze musí být proveden bez mezikroků. Jednotlivé změny způsobu chůze se musí od sebe zřetelně lišit rychlostí svého provedení. V normální chůzi se provádí nejméně po jednom obratu vpravo, vlevo a čelem vzad. V normální chůzi se provede minimálně jedno zastavení. Během první chůze psovoda přímým směrem je v časovém odstupu 5-ti vteřin dvakrát vystřeleno (ráže 6 – 9 mm) ze vzdálenosti nejméně 15 kroků od psa. Pes se k výstřelům musí zachovat lhostejně. Ke konci cviku, na pokyn rozhodčího, prochází psovod se psem skupinou nejméně čtyř pohybujeících se osob. Psovod se psem ve skupině jednu osobu zprava a jednu osobu zleva obchází a nejméně jedenkrát se zde zastaví. Je na rozhodčím, zda si nechá cvik opakovat. Po opuštění skupiny zaujímá psovod se psem základní postoj.

- c) Hodnocení: Předbíhání, vychylování psa do stran, zpoždování psa, dodatečné zvukové povely, pomoc tělem, nepozornost, překážení nebo obtěžování psordova psem je hodnoceno ztrátovými body.

2. Odložení vsedě za pochodu

10 bodů

- a) Po jednom zvukovém povelu: "*K noze*", "*Sedni*".
- b) Provedení: Psovod se psem vykročí ze základního postoje v přímém směru. Po 10-ti až 15-ti krocích si pes na zvukový povel "*sedni*" rychle a v přímém směru sedne, aniž by psovod přerušil či změnil způsob chůze nebo se ohlížel. Po dalších asi 30-ti krocích se psovod zastaví a ihned se otočí ke psu. Na pokyn rozhodčího jde psovod zpět a postaví se ke psu.
- c) Hodnocení: Chyby v provedení, pomalé sedání, neklidné a nepozorné odložení vsedě jsou hodnoceny ztrátovými body. Jestliže si pes místo sednutí lehne nebo zůstane stát, je mu odebráno 5 bodů.

3. Odložení vleže za pochodu s přivoláním

10 bodů

- a) Po jednom zvukovém povelu: "*K noze*", "*Lehni*", "*Ke mně*", "*K noze*".
- b) Provedení: Psovod se psem vykročí ze základního postoje v přímém směru. Po 10-ti až 15-ti krocích pes na zvukový povel k odložení rychle a v přímém směru ulehne, aniž by psovod přerušil či změnil způsob chůze nebo se ohlížel. Po dalších, asi 30-ti krocích v přímém směru se psovod zastaví a ihned se otočí ke psu. Na pokyn rozhodčího povel "*ke mně*" nebo jménem psa si psovod přivolá psa k sobě. Pes má přiběhnout radostně, rychle a přímým směrem, těsně a přímo se posadit před psordova. Na zvukový povel "*k noze*" si pes sedá rychle a přímo, vedle psordova.
- c) Hodnocení: Chyby v provedení, pomalé ulehnutí, neklidné odložení, pomalé přicházení, popřípadě otálení s příchodem, změna postoje psordova, chyby při předsednutí a při ukončení cviku, jsou hodnoceny ztrátovými body. Jestliže si pes místo ulehnutí sedne nebo zůstane stát, je mu odebráno 5 bodů.

4. Aport volný

10 bodů

- a) Po jednom zvukovém povelu: "*Aport*", "*Pust*", "*K noze*".
- b) Provedení: Ze základního postoje odhodí psovod předmět (o váze 650 g) do vzdálenosti asi 10-ti kroků. Zvukový povel k přinesení dává až když předmět klidně leží. Pes, který klidně sedí vedle psordova, musí na zvukový povel "*aport*" rychle a přímým směrem běžet k předmětu, ihned jej uchopit a psvodu jej rychle přímým směrem přinést. Pes si sedá těsně a přímo před psordova a drží klidně předmět v tlamě tak dlouho, až mu jej psovod po asi 3 vteřinách po zvukovém povelu "*pust*" odebere. Po odebrání drží vzpřímený psovod předmět v pravé připažené paži. Na zvukový povel "*k noze*" si pes sedá rychle a přímo vedle psordova. V průběhu celého cviku nesmí psovod opustit stanoviště.
- c) Hodnocení: Chyby v provedení základního postoje, pomalý běh psa pro předmět,

chyby při jeho uchopení, pomalé přinesení, upuštění předmětu, hraní si s ním, či jeho překusování, změna postoje psovoda, chyby při předsednutí a při ukončení cviku, jsou hodnoceny ztrátovými body.

Rovněž ztrátovými body je hodnoceno odhození předmětu na příliš krátkou vzdálenost, jako i pomoc psovoda, i když neopustí stanoviště. Pokud psovod opustí stanoviště před ukončením cviku, je cvik hodnocen nedostatečně. Nepřinese-li pes předmět, je cvik hodnocen 0 body.

5. Aport skokem (100 cm)

15 bodů

- a) Po jednom zvukovém povelu: "*Vpřed nebo Hop*", "*Aport*", "*Pust*", "*K noze*".
- b) Provedení: Psovod zaujme se psem základní postoj nejméně 5 kroků před překážkou. Ze základního postoje odhodí psovod předmět (o váze 650 g) přes 100 cm vysokou překážku. Zvukový povel k přeskoku dává až když předmět klidně leží. Pes, který klidně a neupoutaný sedí vedle psovoda, musí na zvukový povel "*hop*" a "*aport*" (zvukový povel "*aport*" musí být dán v průběhu přeskoku) skokem překonat překážku, rychle a přímým směrem doběhnout k předmětu, ihned jej uchopit a skokem překonat překážku zpět, a psovodu jej rychle a přímým směrem přinést. Pes si sedá těsně a přímo před psovoda a drží klidně předmět v tlamě tak dlouho, až mu psovod asi po 3 vteřinách po zvukovém povelu "*pust*" předmět odebere. Po odebrání drží vzpřímený psovod předmět v pravé připažené paži. Na zvukový povel "*k noze*" si pes sedá rychle a přímo vedle psovoda. V průběhu celého cviku nesmí psovod opustit stanoviště.
- c) Hodnocení: Chyby v provedení základního postoje, pomalý skok a běh psa pro předmět, chyby při jeho uchopení, pomalý zpětný skok, upuštění předmětu, hraní si s ním či jeho překusování, změna postoje psovoda, chyby při předsednutí a při ukončení cviku jsou hodnoceny ztrátovými body. Dotkne-li se pes při skoku překážky, může být odebrán až 1 bod při každém skoku, při odrazu o překážku až 2 body.

Tabulka hodnocení

Skok tam	Přinesení předmětu	Skok zpět
5 bodů	5 bodů	5 bodů

Dílčí hodnocení cviků je možné jen pokud z jeho tří částí (skok tam - přinesení předmětu - skok zpět) jsou nejméně dvě části provedeny.

* Bez závady provedené skoky a přinesení předmětu = 15 bodů

* Skok tam nebo zpět neproveden, předmět bez závady přinesen = 10 bodů

* Skoky tam a zpět provedeny bez závady, předmět nepřinesen = 10 bodů

Leží-li předmět po odhození značně stranou nebo je těžko viditelný, může psovod bez ztráty bodů po požádání rozhodčího či na jeho přímý pokyn odhození předmětu opakovat. Pes zůstává sedět.

Pomoc psovoda, i když neopustí stanoviště, je hodnocena ztrátovými body. Pokud psovod opustí stanoviště před ukončením cviku, je cvik hodnocen nedostatečně.

6. Aport šplhem (šikmá stěna 180 cm)**15 bodů**

- a) Po jednom zvukovém povelu: "*Vpřed nebo Hop*", "*Aport*", "*Pust*", "*K noze*".
- b) Provedení: Psovod zaujme se psem základní postoj nejméně 5 kroků před šikmou stěnou. Ze základního postoje odhodí psovod předmět (o váze 650 g) přes šikmou stěnu. Pes, který klidně a neupoutaný sedí vedle psovoda, musí na zvukový povel "*hop*" a "*aport*" (zvukový povel "*aport*" musí být dán v průběhu překonání šikmé stěny), překonat šplhem šikmou stěnu, rychle a přímým směrem doběhnout k předmětu, ihned jej uchopit a s předmětem šplhem překonat šikmou stěnu zpět, a psovodu jej rychle a přímým směrem přinést. Pes si sedá těsně a přímo před psovoda a drží klidně předmět v tlamě tak dlouho, až mu psovod, asi po 3 vteřinách po zvukovém povelu "*pust*", předmět odebere. Po odebrání drží vzpřímený psovod předmět v pravé připážené paži. Na zvukový povel "*k noze*" si pes sedá rychle a přímo, vlevo vedle psovoda. V průběhu celého cviku nesmí psovod opustit stanoviště.
- c) Hodnocení: Chyby v provedení základního postoje, pomalý šplh a běh psa pro předmět, chyby při jeho uchopení, pomalý zpětný šplh, upuštění předmětu, hraničí si s ním či jeho překusování, změna postoje psovoda, chyby při předsednutí a při ukončení cviku, jsou hodnoceny ztrátovými body.

Tabulka hodnocení

Šplh tam	Přinesení předmětu	Šplh zpět
5 bodů	5 bodů	5 bodů

Dílejší hodnocení cviků je možné jen pokud z jeho tří částí (šplh tam - přinesení předmětu - šplh zpět) jsou nejméně dvě části provedeny.

* Bez závady provedené šplhy a přinesení předmětu = 15 bodů

* Šplh tam nebo zpět neproveden, předmět bez závady přinesen = 10 bodů

* Šplhy tam a zpět provedeny bez závady, předmět nepřinesen = 10 bodů

Leží-li předmět po odhození značně stranou nebo je těžko viditelný, může psovod bez ztráty bodů po požádání rozhodčího či na jeho přímý pokyn odhození předmětu opakovat. Pes zůstává sedět.

Pomoc psovoda, i když neopustí stanoviště, je hodnocena ztrátovými body. Pokud psovod opustí stanoviště před ukončením cviku, je cvik hodnocen nedostatečně.

7. Vysílání vpřed s odložením**10 bodů**

- a) Po jednom zvukovém povelu: "*Vpřed*", "*Lehni*", "*Sedni*".
- b) Provedení: Ze základního postoje jde psovod s neupoutaným psem přímo v příkázaném směru. Po 10-ti až 15-ti krocích dává psu zvukový povel "*vpřed*" se současným jediným pokynem paží a sám zůstane stát. Po tomto zvukovém a pokynovém povelu se pes příkázaným směrem rychle a přímo vzdálí nejméně 30 kroků od psovoda. Na pokyn rozhodčího dá psovod psu zvukový povel "*lehni*", na který musí pes ihned ulehnout. Psovod může ponechat zdviženou paži ve směru příkázaného vyslání psa až do jeho ulehnutí. Na pokyn rozhodčího jde psovod

ke psu a postaví se k jeho pravé straně. Po asi 3 vteřinách, na pokyn rozhodčího, dává psovod psu zvukový povel "*sedni*", na který se musí pes rychle a přímo posadit.

- c) Hodnocení: Chyby v provedení, následování psa psovodem po jeho vyběhnutí, pomalý běh psa vpřed, silné odbočení ze směru, krátká vzdálenost, váhavé nebo předčasné ulehnutí psa, neklidné odložení, případně předčasné postavení se psa při příchodu psovoda (změna polohy), jsou hodnoceny ztrátovými body.

8. Odložení dlouhodobé

10 bodů

- a) Po jednom zvukovém povelu: "*Lehni*", "*Sedni*".
- b) Provedení: Před zahájením cviků oddílu B jiného psa, odloží psovod psa zvukovým povelu "*lehni*" na místě určeném rozhodčím, nesmí u něho nechat vodítko či jakýkoliv jiný předmět. Psovod pak odchází cvičebním prostorem, aniž by se ohlédl, nejméně 30 kroků od psa a zůstává v jeho dohledu, obrácen zády k němu, klidně stát. Po dobu provádění cviků 1 až 6 jiným psem musí pes, bez ovlivňování psovodem, klidně ležet. Na pokyn rozhodčího jde psovod ke psu a postaví se k jeho pravé straně. Po asi 3 vteřinách, na pokyn rozhodčího dává psovod psu zvukový povel "*sedni*", na který se musí pes rychle a přímo posadit.
- c) Hodnocení: Neklidné chování psovoda, jakož i jiná jeho skrytá pomoc psu, neklidné odložení, případně předčasné postavení se psa při příchodu psovoda (změna polohy), je hodnoceno ztrátovými body. Dílčí hodnocení cviků je možné, pokud pes vstane nebo si sedne, aniž by opustil místo odložení. Opustí-li pes místo odložení o více než 3 m před ukončením cviku 3 jiného psa, je cvik hodnocen 0. Opustí-li pes místo odložení později, obdrží dílčí hodnocení. Jestliže při příchodu psovoda jde pes k němu, následuje ztráta až 3 body.

SchH/VPG 1 oddíl "C"

Cvik 1:	Vyhledání figuranta	5 bodů
Cvik 2:	Vystavení a vyštěkání	10 bodů
Cvik 3:	Pokus o útěk figuranta	20 bodů
Cvik 4:	Obrana psa při hlídání	35 bodů
Cvik 5:	Útok na psa z pohybu	30 bodů
Celkem:		100 bodů

Všeobecná ustanovení :

Po delších stranách vhodného prostoru je rozestavěno 6 úkrytů (3 úkryty po každé straně). Potřebná značení musí být pro psovoda, rozhodčího a figuranta dobře viditelná. Figurant musí být vybaven ochranným oděvem, rukávem a obuškem. Rukáv musí být opatřen ochrannou vrstvou, na které je našitá juta přírodní barvy. Jestliže je třeba, aby

mohl figurant psa neustále sledovat, nemusí stát bezpodmínečně zcela bez hnutí. Nesmí ale dělat žádné výhrůžné nebo obranné pohyby. Ochranným rukávem si chrání své tělo. Je ponecháno na psovodovi, jakým způsobem odeberá figurantovi obušek (viz. "Všeobecná část – práce figuranta").

Ve všech stupních zkoušek může být pracováno s jedním figurantem.

Pro všechny psovody příslušného výcvikového stupně zkoušek musí být použit stejný figurant. Psi, kteří nejsou psovodem zvladatelní, pouští rukáv až při silném ovlivňování (odtržení) psovodem, jsou diskvalifikováni. U psů, kteří při cvicích obrany selžou nebo se nechají odehnat, nutno posuzování oddílu C přerušit, v oddílu C dosažené body nezadat. Zvukový povel pro puštění je dovolen při všech cvicích obrany jen jednou.

Hodnocení pro pouštění (ztrátové body):

váhavé puštění	1. zvukový povel navíc – okamžité puštění	1. zvukový povel navíc – váhavé puštění	2. zvukový povel navíc – okamžité puštění	2. zvukový povel navíc – váhavé puštění	nepuštění po 2. zvuk. povelu navíc
0,5-3,0	3,0	3,5-6,0	6,0	6,5-9,0	diskval.

1. Vyhledání figuranta

5 bodů

- Po jednom zvukovém povelu: "*Revír*", "*Ke mně*" (zvukový povel "*Ke mně*" může být spojen se jménem psa).
- Provedení: Figurant je ukryt v posledním úkrytu tak, aby nebyl pro psa viditelný. Psovod se psem se postaví na stanoviště mezi čtvrtým a pátým úkrytem, aby mohl psa vyslat do dvou stran. Provádění oddílu C začíná na pokyn rozhodčího. Na krátký zvukový povel "*revír*" a pokynový povel napřažením pravé nebo levé paže, který může být opakován, musí pes vyběhnout od psovoda rychle a cílevědomě k pátému úkrytu a ten oběhnout. Jakmile pes úkryt oběhne, zavolá jej psovod zvukovým povelem "*ke mně*" (ten může být spojen se jménem psa) k sobě, a za pohybu jej vysílá dalším zvukovým povelom "*revír*" k úkrytu, kde je skryt figurant. Psovod po dobu vyhledávání se pohybuje normálním krokem po pomyslné středové ose prohledávaného prostoru, kterou nesmí opustit. Pes musí být vždy před psovodem. Jakmile přijde pes k úkrytu figuranta, musí psovod zůstat stát, další zvukové a pokynové povely nejsou dovoleny.
- Hodnocení: Nedostatky v ovladatelnosti, těsném a cílevědomém oběhnutí úkrytu jsou hodnoceny ztrátovými body.

2. Vystavení a vyštěkání

10 bodů

- Zvukové povely: „*Ke mně*“ a „*K noze*“
- Provedení: Pes musí figuranta pozorně vystavit a vytrvale vyštěkávat. Nesmí

na figuranta skákat, dotýkat se ho, ani jej kousat. Na pokyn rozhodčího po cca 20-ti vteřinách štěkání jde psovod do vzdálenosti 5-ti kroků k úkrytu za štěkajícího psa. Na další pokyn rozhodčího odvolá si psa k noze, a postaví se s ním do základního postoje. Je rovněž povoleno, aby se psovod se psem na volno přemístil do určené vzdálenosti. Oba dva způsoby jsou hodnoceny stejně.

- c) Hodnocení: Nedostatky v nepřetržitém a přesvědčivém vyštěkávání a pozorném vystavování (až do samostatného vydání zvukového povelu psovoda), které není ovlivněno přítomným rozhodčím nebo přicházejícím psovodem, jsou hodnoceny srážkovými body. Za nepřerušované štěkání je zadáno 5 bodů. Pokud pes štěká slabě, jsou sraženy 2 body. Zůstane-li pes, který neštěká, pozorně a aktivně hlídat figuranta, je sraženo 5 bodů. Při lehkých dotecích (nárazech) psa do figuranta se sráží až 2 body, při zákusu až 9 bodů. Opustí-li pes figuranta před tím, než vydá rozhodčí psovodu pokyn k opuštění středové pomyslné osy, může jej psovod ještě jednou vyslat k figurantovi.

Zůstane-li pak pes u figuranta, může být v oddíle C pokračováno, cvik vystavení a vyštěkání je ale hodnocen nedostatečně. Pokud již nelze psa znovu vyslat nebo opustí-li figuranta znovu, je posuzování oddílu C ukončeno. Jde-li pes naproti přicházejícímu psovodu nebo přijde-li k němu před povel, následuje dílčí hodnocení v rámci nedostatečné známky.

3. Pokus o útěk figuranta

20 bodů

- a) Po jednom zvukovém povelu: "*K noze*", "*Lehni*", "*Pusti*".
- b) Provedení: Na pokyn rozhodčího vyzve psovod figuranta k opuštění úkrytu. Místo, kam se má postavit, je označeno. Na pokyn rozhodčího pak odejde psovod se psem na určené místo k jeho odložení. Vzdálenost mezi figurantem a psem musí být 5 kroků. Psovod ponechá ležícího psa střežit figuranta a odchází k úkrytu tak, aby odtud mohl pozorovat psa, figuranta a rozhodčího. Na pokyn rozhodčího se figurant pokusí o útěk. Bez váhání musí pes samostatně, energickým a silným zákusem útěku zabránit. Při tom smí kousnout pouze do ochranného rukávu figuranta. Na pokyn rozhodčího zůstává figurant klidně stát, pes jej musí ihned pustit. Pro puštění může dát samostatně psovod, v příslušném časovém odstupu, jeden zvukový povel. Nepustí-li pes po prvním zvukovém povelu, dá rozhodčí psovodu pokyn k vydání až dvou dalších zvukových povelů k puštění. Nepustí-li pes po třetím zvukovém povelu (jednom povoleném a dvou dodatečných), následuje diskvalifikace. Při dávání zvukového povelu "*pusti*" musí psovod klidně stát, aniž by psa ovlivňoval. Po puštění musí pes zůstat těsně u figuranta, a pozorně jej střežit.
- c) Hodnocení: Nedostatky v plnění důležitých požadavků cviku jsou hodnoceny srážkovými body. Jsou to zejména požadavky: rychlá a energická reakce psa na přecházejícího figuranta a jeho následování, ukončené přesvědčivým zadržením s plným a klidným zákusem až do puštění, pozorné hlídání těsně u figuranta. Zůstane-li pes ležet či do vzdálenosti cca 20-ti kroků útěku figuranta zadržením a zákusem nezabrání, je posuzování oddílu C ukončeno. Jestliže je pes při hlídání

lehce nepozorný nebo je jeho práce lehce nečistá, je hodnocení cviku sníženo o jednu známku. Hlídá-li pes figuranta velmi nepozorně nebo je jeho práce značně nečistá, je hodnocení cviku sníženo o dvě známky. Nehlídá-li pes figuranta, i když u něho zůstává, je hodnocení sníženo o tři známky. Jestliže pes figuranta opustí nebo obdrží-li od psovoda zvukový povel, aby u figuranta setrval, je hodnocení oddílu C ukončeno.

4. Obrana psa při hlídání

35 bodů

- a) Po jednom zvukovém povelu: "*Pust*", "*K noze*".
- b) Provedení: Po hlídání figuranta psem, které trvá asi 5 vteřin, na pokyn rozhodčího podnikne figurant útok na psa. Bez ovlivňování psovodem se musí pes energickým a silným zákusem ubránit. Pes se při tom smí zakousnout pouze do ochranného rukávu figuranta. Jakmile se pes zakousne, dostává 2 rány obuškem. Jsou povoleny rány pouze na stehna či záď psa. Na pokyn rozhodčího zůstane pak figurant klidně stát, pes jej musí ihned pustit.
Pro pouštění může dát psovod v příslušném časovém odstupu samostatně jeden zvukový povel. Nepustí-li pes po prvním povoleném zvukovém povelu, dá rozhodčí psovodu pokyn k vydání až dvou dalších zvukových povelů "*pust*". Nepustí-li pes po třetím zvukovém povelu (jednom povoleném a dvou dodatečných), následuje diskvalifikace. V době vydání povelu "*pust*" musí psovod klidně stát, aniž by psa ovlivňoval. Po puštění musí zůstat pes u figuranta a pozorně jej sřežít. Na pokyn rozhodčího jde psovod normálním krokem přímým směrem ke psu a zvukovým povelu "*k noze*" zaujímá s ním základní postoj. Obušek figurantovi neodebírá.
- c) Hodnocení: Nedostatky v plnění důležitých požadavků cviku jsou hodnoceny srážkovými body. Jsou to zejména požadavky: rychlé a přesvědčivé zadržení, plný a klidný zákus až do puštění, pozorné hlídání těsně u figuranta. Jestliže je pes při hlídání lehce nepozorný nebo je jeho práce lehce nečistá, je hodnocení cviku sníženo o jednu známku. Hlídá-li pes figuranta velmi nepozorně nebo je jeho práce značně nečistá, je hodnocení cviku sníženo o dvě známky. Nehlídá-li pes figuranta, i když u něho zůstává, je hodnocení sníženo o tři známky. Jde-li pes naproti přicházejícímu psovodu, je cvik hodnocen nedostatečně. Jestliže pes figuranta opustí před pokynem rozhodčího k příchodu psovoda nebo obdrží-li od psovoda zvukový povel, aby u figuranta setrval, je hodnocení oddílu C ukončeno.

5. Útok na psa z pohybu

30 bodů

- a) Po jednom zvukovém povelu: "*Sedni*", "*Drž*", "*Pust*", "*K noze*" (2x).
- b) Provedení: Psovod se psem se postaví na označené místo v úrovni prvního úkrytu na pomyslné středové ose prostoru. Psa může přidržovat rukou za obojek, nesmí jej však nijak ovlivňovat. Na pokyn rozhodčího vystoupí figurant vybavený obuškem z úkrytu a jde normálním krokem ke středové ose prostoru. Zde se otočí ke psovodu a psu a křikem s výhrůžnými pohyby na ně v běhu zaútočí. Jakmile se přiblíží k psovodu a psu na vzdálenost 40 - 30 kroků, psovod psa na pokyn rozhodčího

vysílá k obraně zvukovým povelům *"drž"*. Pes musí útoku energickým a silným zákusem zabránit. Zákus musí být veden pouze do ochranného rukávu figuranta. Psovod nesmí opustit své stanoviště. Na pokyn rozhodčího zůstane pak figurant klidně stát, pes jej musí ihned pustit. Pro puštění může dát psovod samostatně v příslušném časovém odstupu jeden zvukový povel. Nepustí-li pes po prvním povoleném zvukovém povelu, dá rozhodčí psovodu pokyn k vydání až dvou dalších zvukových povelů *"pust"*. Nepustí-li pes po třetím zvukovém povelu (jednom povoleném a dvou dodatečných), následuje diskvalifikace. V době vydání povelu *"pust"* musí psovod klidně stát, aniž by psa ovlivňoval. Po puštění musí zůstat pes u figuranta a pozorně jej střežit. Na pokyn rozhodčího jde psovod normálním krokem přímým směrem ke psu a zvukovým povelům *"k noze"* zaujímá s ním základní postoj. Obušek figurantovi odebírá. Následuje boční doprovod figuranta k rozhodčímu na vzdálenost asi 20-ti kroků. Jeden zvukový povel *"k noze"* je povolen.

Pes jde po pravé straně figuranta, takže se nachází mezi figurantem a psovodem. Po dobu doprovodu musí pes figuranta bedlivě střežit, nesmí na něj vyskakovat ani jej napadat. Před rozhodčím se tato skupinka zastaví, pes si sedne, psovod předá rozhodčímu obušek a ohlásí mu ukončení oddílu C. Před hodnocením si psovod na pokyn rozhodčího připevní psa na vodítko.

- c) Hodnocení: Nedostatky v plnění důležitých požadavků cviku jsou hodnoceny srážkovými body. Jsou to zejména požadavky: rychlé a přesvědčivé zadržení, plný a klidný zákus až do puštění, pozorné hlídání těsně u figuranta. Jestliže je pes při hlídání lehce nepozorný nebo je jeho práce lehce nečistá, je hodnocení cviku sníženo o jednu známku. Hlídá-li pes figuranta velmi nepozorně nebo je jeho práce značně nečistá, je hodnocení cviku sníženo o dvě známky. Nehlídá-li pes figuranta, i když u něho zůstává, je hodnocení sníženo o tři známky. Jde-li pes naproti přicházejícímu psovodu, je cvik hodnocen nedostatečně. Jestliže pes figuranta opustí před pokynem rozhodčího k příchodu psovoda nebo obdrží-li od psovoda zvukový povel, aby u figuranta setrval, je hodnocení oddílu C ukončeno.

ZKOUŠKA SchH/VPG 2

dělí se na:	oddíl A	100 bodů
	oddíl B	100 bodů
	oddíl C	100 bodů
	Celkem:	300 bodů

SchH/VPG 2 oddíl "A"

Cizí stopa, nejméně 400 kroků dlouhá, 3 úseky, 2 lomy (cca 90 stupňů), 2 předměty, nejméně 30 minut stará, čas k vypracování 15 min. Sledování stopy 80

nebo též s ním přijít ke psovodovi (též střídavě). Je chybné, pokud pes se zvednutým předmětem dále na stopě pokračuje nebo si s ním lehne. Označovat může vleže, vsedě nebo ve stoje (též střídavě). Pokud pes předmět označil, položí psovod stopovací šňůru a jde k němu. Zvednutím předmětu ukáže, že byl psem nalezen. Pak zvedne stopovací šňůru a pokračuje se psem na stejném místě ve sledování stopy. Po ukončení stopy se nalezené předměty ukazují rozhodčímu.

- c) Hodnocení: Pokud je stopa vypracovávána se zájmem, stejnoměrně a přesvědčivě, a pes jeví kladný vztah k jejímu vyhledávání, není rychlost postupu kritériem hodnocení. Ověřování, aniž by pes stopu opouštěl, není chybou. Chybné sledování, vysoký nos, vyprazdňování se psa, ověřování v krouzcích na lomech, dlouhé, váhavé zvedání předmětů, poskytování pomoci, označení nepoloženého předmětu je postihováno ztrátou bodů.

Vzdálí-li se pes od stopy více než na délku stopovací šňůry, je jeho práce na stopě ukončena. Opustí-li pes stopu a je psovodem zadržován, je psovod vyzván rozhodčím, aby psa následoval. Není-li této výzvy uposlechnuto, je rozhodčím práce psa na stopě ukončena. Není-li do 15-ti min. po uvedení psa na nášlap dosaženo konce stopy, je práce psa na stopě rozhodčím rovněž ukončena. Získané body až do ukončení stopy jsou zadány. Za nezvednuté či neoznačené předměty se body nezadávají. Střídavé zvedání a označování předmětů na jedné stopě je chybné. Platí způsob nahlášený psovodem. Zvednutí nebo označení na stopě nepoloženého předmětu je hodnoceno v rámci úseku. Rozdělení bodů za sledování stopy na úsecích musí odpovídat jejich délce a stupni obtížnosti. Hodnocení jednotlivých úseků se provádí známkami a body. Nejeví-li pes o stopu zájem (delší setrvání psa na stejném místě bez snahy o hledání stopy), může být stopa ukončena, i když se pes dosud na stopě nachází.

Po čtvrtém neúspěšném uvedení psa na začátek stopy je jeho práce ukončena.

SchH/VPG 2 oddíl "B"

Cvik 1:	Ovladatelnost bez vodítka	10 bodů
Cvik 2:	Odložení vsedě za pochodu	10 bodů
Cvik 3:	Odložení vleže za pochodu s přivoláním	10 bodů
Cvik 4:	Odložení ve stoje za pochodu	10 bodů
Cvik 5:	Aport volný	10 bodů
Cvik 6:	Aport skokem	15 bodů
Cvik 7:	Aport šplhem	15 bodů
Cvik 8:	Vysílání vpřed s odložením	10 bodů
Cvik 9:	Odložení dlouhodobé	10 bodů
Celkem:		100 bodů

Všeobecná ustanovení :

Rozhodčí dává pokyn k zahájení každého cviku. Všechny ostatní výkony, jako

obraty, zastavení, změna způsobu chůze, atd., se provádějí bez pokynu rozhodčího.

Zvukové povely jsou uvedeny v pokynech. Jsou to normálně vyslovované, krátké povely. Mohou být vyslovovány v jakémkoliv jazyce, pro jednu a tutéž požadovanou činnost musí být ale vždy stejné. Nevykoná-li pes cvik nebo jeho část ani na třetí zvukový povel, není tento cvik hodnocen. Místo zvukového povelu pro přivolání může být použito jméno psa. Použití jména psa spolu se zvukovým povellem pro přivolání je hodnoceno jako druhý povel.

V základním postoji sedí pes těsně a přímo u levé nohy psovoda tak, aby lopatkou byl v úrovni kolen psovoda. Každý cvik začíná a končí základním postojem. Závěrečný základní postoj každého cviku je současně vstupním základním postojem pro následující cvik, pokud není vyžadováno přemístění psovoda se psem. Zaujetí základního postoje na začátku cviku je povoleno jen jedenkrát.

Krátká pochvala je povolena pouze po ukončení cviku ze základního postoje. Po jejím provedení zaujímá psovod nově základní postoj. V každém případě mezi pochvalou a zahájením nového cviku, musí být zachována zřetelná přestávka (cca 3 vteřiny).

Po zaujetí základního postoje následuje provádění cviku, po nejméně 10-ti a nejvíce 15-ti krocích dává psovod psu zvukový povel k jeho provedení. Mezi "předsednutím" a povellem k přisednutí, jako i při příchodu psovoda k odloženému psu, musí být zachovány zřetelné přestávky (cca 3 vteřiny). Psovod může ke psu přistupovat zepředu nebo zezadu.

Ovladatelnost psa bez vodítka musí být prokázána i při přechodech k jiným cvikům. Při odchodu psovoda pro činku jde pes s ním. Naskakování psa na psovoda či hraní si se psem není dovoleno.

Obraty provádí psovod vlevo. Při těchto cvicích se může pes k noze psovoda dostávat obcházením nebo zepředu, vždy však stejným způsobem v průběhu celé zkoušky. Po předsednutí může pes zaujmout základní postoj u nohy psovoda jeho obcházením nebo zepředu. Vždy však stejným způsobem po dobu celé zkoušky.

Překážka má výšku 100 cm a šíři 150 cm. Šikmá stěna sestává ze dvou, v horní části spojených, stěn 150 cm širokých a 191 cm vysokých. V dolní části jsou od sebe obě stěny vzdáleny tak, aby celková výška překážky byla 180 cm. Na přechodnou dobu není vyžadováno potažení šikmých stěn nekluzkým materiálem. Stěny jsou v horní části opatřeny 3 laťkami 24/48 mm. Všichni psi na jedné akci musí využívat stejných překážek.

Při provádění aportu je povoleno použít jen dřevěných aportovacích činek - dále jen předmětů (aport volný o váze 1000 g, aport skokem a šplhem o váze 650 g). Předměty připravuje pořadatel a musí být využity všemi účastníky. Při provádění aportu není dovoleno předem dávat psu předmět do tlamy.

Opomene-li psovod provedení některého cviku, je vyzván rozhodčím, bez ztráty bodů, k jeho provedení.

1. Ovladatelnost bez vodítka**10 bodů**

- a) Zvukový povel: "*K noze*" Zvukový povel je psovodu povolen jen pro vykročení a při změně způsobu chůze.
- b) Provedení: Psovod se psem jde k rozhodčímu, psa posadí a podá mu hlášení. Ze základního postoje musí pes na zvukový povel "*k noze*" psovoda pozorně, radostně a v přímém směru následovat. Musí se vždy nacházet u levého boku psovoda, lopatkou vždy v úrovni kolen psovoda. Při zastavení musí pes samostatně, rychle a v přímém směru usednout. Na začátku cviku jde psovod se psem bez zastavení 50 kroků přímým směrem, po obratu čelem vzad a dalších 10ti až 15ti krocích předvede poklus a pomalou chůzi (vždy nejméně 10 kroků). Přechod z poklusu do pomalé chůze musí být proveden bez mezikroků. Jednotlivé změny způsobu chůze se musí od sebe zřetelně lišit rychlostí svého provedení. V normální chůzi se provádí nejméně po jednom obratu vpravo, vlevo a čelem vzad. V normální chůzi se provede minimálně jedno zastavení. Během první chůze psovoda přímým směrem je v časovém odstupu 5ti vteřin dvakrát vystřeleno (ráže 6-9 mm) ze vzdálenosti nejméně 15 kroků od psa. Pes se k výstřelům musí zachovat lhostejně. Ke konci cviku, na pokyn rozhodčího, prochází psovod se psem skupinou nejméně čtyř pohybuících se osob. Psovod se psem ve skupině jednu osobu zprava a jednu osobu zleva obchází, a nejméně jedenkrát se zde zastaví. Je na rozhodčím, zda si nechá cvik opakovat. Po opuštění skupiny zaujímá psovod se psem základní postoj.
- c) Hodnocení: Předbíhání, vychylování psa do stran, zpoždování psa, dodatečné zvukové povely, pomoc tělem, nepozornost, překážení nebo obtěžování psovoda psem je hodnoceno ztrátovými body.

2. Odložení vsedě za pochodu**10 bodů**

- a) Po jednom zvukovém povelu: "*K noze*", "*Sedni*".
- b) Provedení: Psovod se psem vykročí ze základního postoje v přímém směru. Po 10-ti až 15-ti krocích si pes na zvukový povel "*sedni*" rychle a v přímém směru sedne, aniž by psovod přerušil či změnil způsob chůze nebo se ohlížel. Po dalších asi 30-ti krocích se psovod zastaví a ihned se otočí ke psu. Na pokyn rozhodčího jde psovod zpět a postaví se ke psu.
- c) Hodnocení: Chyby v provedení, pomalé sedání, neklidné a nepozorné odložení vsedě jsou hodnoceny ztrátovými body. Jestliže si pes místo sednutí lehne nebo zůstane stát, je mu odebráno 5 bodů.

3. Odložení vleže za pochodu s přivoláním**10 bodů**

- a) Po jednom zvukovém povelu: "*K noze*", "*Lehni*", "*Ke mně*", "*K noze*".
- b) Provedení: Psovod se psem vykročí ze základního postoje v přímém směru. Po 10-ti až 15-ti krocích pes na zvukový povel k odložení rychle a v přímém směru ulehne, aniž by psovod přerušil či změnil způsob chůze nebo se ohlížel. Po dalších, asi 30-ti

krocích v přímém směru se psovod zastaví a ihned se otočí ke psu. Na pokyn rozhodčího povelem "*ke mně*" nebo jménem psa si psovod přivolá psa k sobě. Pes má přiběhnout radostně, rychle a přímým směrem, těsně a přímo se posadit před psovoda. Na zvukový povel "*k noze*" si pes sedá rychle a přímo vedle psovoda.

- c) Hodnocení: Chyby v provedení, pomalé ulehnutí, neklidné odložení, pomalé přicházení, popřípadě otálení s příchodem, změna postoje psovoda, chyby při předsednutí a při ukončení cviku, jsou hodnoceny ztrátovými body. Jestliže si pes místo ulehnutí sedne nebo zůstane stát, je mu odebráno 5 bodů.

4. Odložení ve stoje za pochodu

10 bodů

- a) Po jednom zvukovém povelu: "*K noze*", "*Stůj*", "*Sedni*".
- b) Provedení: Psovod se psem vykročí ze základního postoje v přímém směru. Po 10-ti až 15-ti krocích pes na zvukový povel "*stůj*" ihned a v přímém směru zůstane stát, aniž by psovod přerušil či změnil způsob chůze nebo se ohlížel. Po dalších asi 30-ti krocích se psovod zastaví a ihned se otočí ke psu. Na pokyn rozhodčího jde psovod zpět a postaví se vedle psa. Po cca 3 vteřinách, na pokyn rozhodčího, zvukovým povelu psovoda "*sedni*" si pes rychle a v přímém směru sedne.
- c) Hodnocení: Chyby v provedení, protahování se při zvukovém povelu, neklidné stání, popocházení, neklidné chování při návratu psovoda, pomalé usednutí při závěru cviku jsou hodnoceny ztrátovými body. Jestliže pes, místo aby zůstal stát, si sedne nebo lehne, je mu odebráno 5 bodů.

5. Aport volný

10 bodů

- a) Po jednom zvukovém povelu: "*Aport*", "*Pust*", "*K noze*".
- b) Provedení: Ze základního postoje odhodí psovod předmět (o váze 1000 g) do vzdálenosti asi 10-ti kroků. Zvukový povel k přinesení dává až když předmět klidně leží. Pes, který klidně sedí vedle psovoda, musí na zvukový povel "*aport*" rychle a přímým směrem běžet k předmětu, ihned jej uchopit a psovodu jej rychle a přímým směrem přinést. Pes si sedá těsně a přímo před psovoda a drží klidně předmět v tlamě tak dlouho, až mu jej psovod asi po 3 vteřinách po zvukovém povelu "*pust*" odebere. Po odebrání drží vzpřímený psovod předmět v pravé připažené paži. Na zvukový povel "*k noze*" si pes sedá rychle a přímo vedle psovoda. V průběhu celého cviku nesmí psovod opustit stanoviště.
- c) Hodnocení: Chyby v provedení základního postoje, pomalý běh psa pro předmět, chyby při jeho uchopení, pomalé přinesení, upuštění předmětu, hraní si s ním či jeho překusování, změna postoje psovoda, chyby při předsednutí a při ukončení cviku jsou hodnoceny ztrátovými body. Rovněž ztrátovými body je hodnoceno odhození předmětu na příliš krátkou vzdálenost, jako i pomoc psovoda, i když tento neopustí stanoviště. Pokud psovod opustí stanoviště před ukončením cviku, je cvik hodnocen nedostatečně. Nepřinese-li pes předmět, je cvik hodnocen 0 body.

